

2012 Nieuwsberichten van de website

Index: 39 berichten - 22 pagina's

- 28 januari Lezing over moffenmeiden door Monika Diederichs
- 28 januari DOEN: Promoot onze vereniging !!!
- 28 januari Nieuwe beeldbank voor Streekarchief
- 28 januari Een zwarte bladzijde (verslag lezing door drs. Monika Diederichs)
- 28 januari Jaarverslag 2011 van onze historische vereniging
- 28 februari Jaarvergadering en Werkendams dictee
- 28 februari Families van toen: Onze genealogische dag 2012
- 28 maart Corine Koek wint Werkendams Dictee
- 28 maart Restauratie Andries Visserhuis in 2012
- 28 maart Families van Toen (verslag genealogische dag)
- 28 maart Tweede druk Effe naar Straot
- 28 maart Expositie Effe naar Straot
- 28 april Afscheid Veerdienst III
- 28 april Andries Visserhuis tijdelijk gesloten
- 28 mei Verslag lezing over wilgenhout door Arie van Dijk
- 28 juni Avondwandeling door Almkerk
- 28 juni Verslag lezing over wilgenhout door Arie van Dijk
- 28 juni Zaterdag 16 juni: Andries Visserhuis weer open
- 28 juni Gaandeweg Almkerk (verslag wandeling)
- 28 juli Ansichtkaart als herinnering aan Veerdienst III
- 28 juli Uitslag braderiepuzzels van onze vereniging
- 28 juli Brabants Heem bezoekt Werkendam
- 28 juli Fietstocht zaterdag 18 augustus
- 28 augustus Wonen in een monument
- 28 augustus Jaarlijkse fietstocht van onze vereniging (verslag)
- 28 augustus Wilt u een lezing over Werkendam ?
- 28 augustus Biesboschdag 2012
- 28 sept. Cultuurdag in het Dokpark
- 28 sept. Boekje Andries Visserhuis gepresenteerd op Monumentendag
- 28 sept. Fotoboek van onze excursie naar Almkerk toegevoegd
- 28 sept. Lezing "Van Werkendam naar Kerkendam"
- 28 sept. Ode aan het Andries Visserhuis
- 28 sept. Biesboschdag 2012 en uitslag fotopuzzel
- 28 okt. Interessante lezing over Kerkendam (verslag)
- 28 okt. Fotoboek van onze fietstocht 2012 toegevoegd
- 28 okt. Werkendam Zingt
- 28 nov. Lezing "Achter de biezen ..." door Paul de Schipper
- 28 nov. Achter de Biezen (verslag lezing Paul de Schipper)
- 28 dec. C.P. van den Hoekpad

28 januari 2012

Lezing over moffenmeiden door Monika Diederichs

Monika Diederichs houdt woensdag 25 januari om 20.00 uur in de Kwinter voor onze vereniging een lezing over moffenmeiden, vrouwen die tijdens de oorlog omgang hadden met Duitse soldaten.

Monika Diederichs schreef daarover het aangrijpende boek 'Wie geschoren wordt, moet stilzitten'. Dankzij haar speurzinnigheid en tact wist Monika Diederichs in gesprek te komen met betrokkenen, die hierover (begrijpelijk(er)wijs) tot nu toe gezwezen hebben. Ook kreeg zij toegang tot archiefbestanden die, in verband met de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, voor onderzoekers gesloten zijn. Het resultaat is een aangrijpend boek over een onderbelicht aspect van de Tweede Wereldoorlog. Tijdens haar lezing in de Kwinter zal ze ook ingaan op eventuele betrokkenheid van de OD (Ordedienst) en BS (Binnenlandse Strijdkrachten) bij het kaalscheren en komen kinderen van Duitse militairen in Nederland aan de orde.

Ook in Werkendam zijn na het einde van de Tweede Wereldoorlog meisjes en vrouwen kaalgeschoren vanwege (verdenking op) omgang met Duitsers. Verhalen van mensen die dit zelf hebben meegemaakt, zijn schaars. Onze vereniging zoekt nog ooggetuigen die hierover kunnen of willen vertellen. Dat mag door het verhaal op te schrijven, maar indien dit niet lukt, kan iemand langskomen om het verhaal op te tekenen. Reacties zijn welkom bij het bestuur van onze vereniging. (E-mail)adressen vindt u op onze contactpagina.

Monika Diederichs is in januari 1993 afgestudeerd aan de universiteit van Amsterdam met als afstudeerrichting *Nieuwe Geschiedenis*. Kort daarna is ze begonnen met een onderzoek naar vrouwen die in de Tweede Wereldoorlog contacten onderhielden met de bezetters. In 2001 heeft ze negen maanden gewerkt voor een internationaal project over kinderen van Duitse militairen in Noorwegen, Denemarken en Nederland. Ze is nog steeds lid van het internationale netwerk *Children born of War*. Momenteel werkt ze aan een publicatie over kinderen van Duitse militairen in Nederland.

Kosten voor de lezing zijn drie euro voor leden; zes euro voor niet leden.

28 januari 2012

DOEN: Promoot onze vereniging !!!

Onze vereniging dingt in de categorie "Historische verenigingen" mee naar de *Geschiedenis Online Prijs 2011*. Tot en met 10 februari 2012 kunt u op de naastliggende link klikken om te stemmen op onze website en om daarmee stemmen binnen halen voor de publieksprijs. Zodoende helpt u mee met het promoten van onze vereniging in binnen- en buitenland !!! Voor nadere informatie over deze prijs verwijzen we naar de website van de organisatie: www.geschiedenisonlineprijs.nl

28 januari 2012

Nieuwe beeldbank voor Streekarchief

Sinds kort heeft de website van het Streekarchief een nieuwe mogelijkheid: een beeldbank. De introductie van deze nieuwe beeldbank was voor het Streekarchief één van de hoogtepunten van het afgelopen jaar. Daarmee is een belangrijke stap gezet op weg naar de volledige digitale ontsluiting van de fotocollectie van het Streekarchief. Zo komt het verleden van het Land van Heusden en Altena steeds beter in beeld. De beeldbank is bereikbaar via www.salha.nl/beeldbank (niet langer beschikbaar)

28 januari 2012

Een zwarte bladzijde (verslag lezing door drs. Monika Diederichs)

Op verzoek van de Historische Vereniging houdt Monika Diederichs op woensdagavond 25 januari 2012 een lezing over 'de moffenmeiden.' Voorzitter Hannie Visser-Kieboom opent de avond en vertelt dat zij heel wat opmerkingen, telefoontjes en brieven heeft ontvangen over het organiseren van deze lezing. De oorlog leeft voort en het onderwerp 'de moffenmeiden' - wat een rotwoord eigenlijk - ligt erg gevoelig. We willen vanavond geenszins deze meisjes en vrouwen te kijk zetten, integendeel, we willen recht doen aan hen die dit is overkomen. Het is schandalig wat er gebeurd is. Nog steeds zwijgen de mensen die het gezien en zelfs hieraan meegedaan hebben.

Monika Diederichs vertelt dat in 2006 haar boek verscheen: "Wie geschoren wordt moet stil zitten". Dit boek gaat over moffenmeiden, ook wel moffenhoeren genoemd. Zij kon haar boek schrijven dankzij 56 vrouwen die dit hebben meegemaakt en die zij mocht interviewen. Van deze groep vrouwen bleken er vijf een vader te hebben die lid van de NSB was. De wijze waarop deze vrouwen zijn gestraft is ten hemel schreiend.

In de oorlog zijn er ongeveer 13 à 15.000 kinderen geboren, uit relaties van Nederlandse meisjes met Duitse militairen. De kinderen kwamen in veel gevallen terecht in speciale kindertehuizen waarvan er toen zo'n 27 in Nederland waren. Natuurlijk werden deze kinderen ook aangegeven bij de burgerlijke stand maar zij kregen pas in 1952 de Nederlandse nationaliteit.

Door een bijzondere rechtspleging werd het mogelijk om deze meisjes en vrouwen direct na de oorlog te bestraffen. Hen arresteren werd hierbij mogelijk. De buurt, een bekende of een familielid zorgde er vaak voor dat 'de moffenmeiden' werden opgepakt en geïnterneerd hoewel ook gebleken is dat anderen vrijuit gingen. De opgepakt kregen een huisarrest dat varieerde van zes maanden tot een jaar. Dat betekende tevens dat zij gedurende die periode niet op straat mochten komen. Monika laat schokkende beelden zien uit Maastricht en memoreert ook de Willemskazerne in Gorinchem waar ernstige dingen zijn gebeurd. De 'lichte gevallen' kregen een voorwaardelijke buitenvervolginstelling en werden bijvoorbeeld verplicht ingezet als huishoudster. Wel werden zij tien jaar uitgesloten van het bekleden van ambten, het dienen in een gewapende macht, het mogen kiezen of gekozen worden en het optreden als raadsman of gerechtelijk bewindsvoerder. Omdat de postbode destijds de verkiezingsformulieren op alle adressen bezorgde, wist hij dus ook precies waar de 'foute' Nederlanders woonden.

Diederichs vertelt het gruwelijke verhaal van Petra Ruigrok uit Lisse die op 18 mei 1945 door 14 mannen uit haar huis wordt gesleurd en enorm mishandeld wordt. Ook vertelt zij dat al tijdens de oorlog briefkaarten worden gedrukt die bij de 'moffenmeiden' anoniem worden bezorgd met de aankondiging dat zij direct na de bevrijding rond zullen lopen met 'kopje kaal'. Op vele plaatsen zijn al lijsten met namen van moffenmeiden aangelegd. Direct na de bevrijding is het een chaos en wordt er voor eigen rechter gespeeld. De rol van de BS en de OD is, volgens Monika, groter dan eerder gedacht. Op vrijwel alle afbeeldingen staan namelijk mannen met een band om hun arm. Na het scheren is - om de minachting te versterken - een foto gemaakt van de kaalgeschoren meiden. Het kwam zelfs voor dat de meiden een Duitse legerjas en schoenen aan moesten trekken.

Ook Werkendam wordt in haar boek genoemd als plaats waar geschoren is. Zij heeft deze informatie aangetroffen in het Noordbrabants Archief. Naast Werkendam is er ook in Nieuwendijk en Veen geschoren. In de provincies Zuid-Holland en Zeeland is het scheren het heftigst. In Goes heeft zij gelezen dat de OD hierbij betrokken is. Door het contact van de Nederlandse meiden en vrouwen met de Duitse militairen wordt in feite 'nationale echtbreuk' gepleegd.

Na de pauze worden er nog diverse vragen gesteld en opmerkingen geplaatst. De gemiddelde leeftijd van de meisjes die dit gruwelijke gebeuren is overkomen bedraagt ongeveer 21 jaar. Nog steeds rust er een groot taboe op dit onderwerp. Het kaalscheren blijkt als straf al in de 15de eeuw voor te komen als de seksuele moraal werd overtreden. Een aanwezige spreekt zijn ergernis uit over de mannen van de BS want direct na de oorlog blijken die ineens allemaal 'verzetsstrijders' te zijn. Een vrouw vertelt dat haar moeder op 17 jarige leeftijd is kaalgeschoren want haar opa was bij de NSB. Nog steeds zwijgt iedereen hierover. Waarom wil niemand hierover praten? Een andere aanwezige noemt degenen die geschoren hebben: 'schorem'. Ook is er een reactie over de diepe schaamte die een toehoorder las in het dagboek van zijn opa. Monika licht toe dat nergens in Europa zoveel Joden zijn opgepakt als in Nederland. Voor de aangifte van een Jood ontving je toen tien gulden!

Voorzitter Hannie Visser-Kieboom sluit de avond af en bedankt Monika Diederichs voor de indrukwekkende lezing. Hierdoor hebben de 60 aanwezigen een beter beeld - hoe triest ook - gekregen over deze zwarte bladzijde in de Nederlandse geschiedenis. We zullen moeten erkennen dat er fouten zijn gemaakt. Daarom is zij blij met het feit dat de gemeente Werkendam spijt heeft betuigd over het verkrijgen van de eigendommen van de Joodse familie De Vries.

Reacties op het bovenstaande via dit e-mailadres van het bestuur.

28 januari 2012

Jaarverslag 2011 van onze historische vereniging

Het jaarverslag 2011 van de Historische Vereniging Werkendam en De Werken c.a. kunt u hier inzien.

28 februari 2012

Jaarvergadering en Werkendams dictee

Onze vereniging houdt donderdag 1 maart vanaf 20.30 uur in de Kwinter voor de achtste maal het Werkendams dictee. Het dictee wordt geschreven door Thera van den Heuvel, die zelf het dictee twee maal eerder won. Corine Koek verdedigt dit jaar haar titel. De opzet van het dictee is gewijzigd ten opzichte van vorig jaar. Na het schrijven van het dictee, wordt het 'klassikaal' nagekeken via een groot beeldscherm. Daarna wordt direct de winnaar bekend gemaakt. Leidraad voor het dictee is het boekje *Werkendams dialect in woorden en spreekwijzen* (2007).

Voorafgaand aan het Werkendams dictee begint om 19.30 uur de jaarvergadering. Op de agenda staan de diverse jaarsstukken en bestuursverkiezingen. Aftredend en niet herkiesbaar zijn Hannie Visser-Kieboom en Martin Boot; als nieuwe bestuursleden worden Chris Baggerman en Bas voor den Dag voorgedragen.

28 februari 2012

Families van toen: Onze genealogische dag 2012

Onze vereniging houdt zaterdag 3 maart van 11.00-16.00 uur het evenement 'Families van toen' in de Kwinter. Tijdens deze genealogische dag staan de families Kant, Verwoerdt, Van Vuuren en Pellikaan centraal. Rina Kant-Groenenberg uit Giessen stelde de stamboom samen van de familie Kant; één van de verre voorouders is Floris Kant, geboren rond 1550. Hij woonde op fort De Werken (op de plek van fort Altena) en was leenman van Uppel in 1602 en schout van Rijswijk. Ze geeft uitleg over de stamreeks van de familie Kant om 11.30 en 13.30 uur. (<http://home.kpn.nl/rina.kant/>). Jan Verwoerdt vertelt om 12.00 en 14.30 uur over de families Verwoerdt, Van Vuuren en Pellikaan. Verder zijn te gast Historische vereniging Hardinxveld- Giessendam, Genealogische Vereniging de Stamboom Sliedrecht, Joop Kuijntjes namens Nederlandse Genealogische Vereniging en Piet Vos met zijn uitgebreide foto collectie. Ook de Historische Vereniging toont archiefmateriaal en stambomen van vele Werkendamse families. De toegang is vrij.

Tijdens deze dag is tevens de tweede druk van het boek 'Effe naor straat' verkrijgbaar. Het boek kost 24,95 euro.

28 maart 2012

Corine Koek wint Werkendams Dictee

Donderdagavond 1 maart vond voor de achtste keer het Werkendams Dictee plaats. Voor het eerst nam Thera van den Heuvel, zelf twee keer winnaar, het dictee af. Aandachtig, soms een tikje gespannen, luisteren de deelnemers naar Thera. Het verhaal gaat over een 'klân maske' dat met een 'blâuw krûkske' in d'r hand water wil halen bij de 'dûrpspomp', maar een zere arm heeft en dus moeite heeft met tappen. Gelukkig stapt de dorpsdokter net uit z'n huis en roept het meisje zijn hulp in. Sneller dan voorgaande jaren zijn de deelnemers klaar met schrijven. Een bewuste keus van het bestuur: de tekst is aanzienlijk korter dan voorheen.

En dan volgt het nakijken. Voor het eerst zonder jury, maar door elkaars werk te beoordelen. Lastig blijft het, want waren er nou maar regels die zwart op wit stonden, dan zou het veel makkelijker zijn. En hoe zit het nou met de 'dakjes' en de 'streepjes' op de letters? Fout, niet fout, half fout?

Gelukkig konden we een winnaar uitroepen. Opnieuw mag Corine Koek met de wisseltrofee naar huis. Slechts 12 fouten! We feliciteren haar van harte met dit mooie resultaat!

Volledige tekst van het dictee:

Bai d'n òuwe dûrpspomp, op ut straot,
ston un klâân maske,
mee 'n blââuw krùkske in d'r hand,
klaor om waoter te tappe.

Ze kikt ut straot op
en zie d'n dokter,
bai z'n aige de deur uit komme en van ut
stôebeke stappe.

"Das meraokel mooi, da'k oe hier zie",
roep ze opgetoge, blai,
want m'n èrrem doe zô zeeren
ik kan hier nie goed bai.

Ze begrept aigeluk nog nie
hoe da ze 't dorst te vraoge.

Mar d'n dokter pompte ut krùkske vol
en hegget veur d'r
naor huis gedraoge.

28 maart 2012

Restauratie Andries Visserhuis in 2012

Tijdens de jaarvergadering van de Historische Vereniging heeft de Stichting Monumentenbehoud bij monde van Wim de Graaf bekendgemaakt dat het Andries Visserhuis in 2012 een flinke restauratie zal ondergaan.

Zoals bekend is het Andries Visserhuis enkele jaren geleden een gemeentelijk monument geworden. In 2010 is door de Monumentencommissie een rapport opgesteld waaruit bleek dat een deel van het Andries Visserhuis in redelijke maar een ander deel in slechte staat verkeert. Ieder pand heeft regelmatig onderhoud nodig en dit geldt uiteraard ook voor het huis van de Historische Vereniging.

Wim de Graaf vertelt dat de restauratie zich vooral zal richten op de volgende punten: nokvorsten, kantpannen topgevel, loodslappen, zinkdelen, vervangen van een drietal kozijnen, voordeur in combinatie met het kalf, herstel voegwerk, het vervangen van enkele balken, pleisterwerk, binnenschilderwerk, uithangbord, pvc-afvoeren vervangen door zink, oplossen grondwaterlekkage, nalopen elektra en verlichting en het aanbrengen van rookmelders. In week negen is inmiddels een start gemaakt met de werkzaamheden.

28 maart 2012

Families van Toen (verslag genealogische dag)

Op zaterdag 3 maart 2012 werd de genealogische dag in De Kwinter gehouden. Voortaan zullen de jaarlijkse genealogische dagen door de Historische Vereniging onder de naam "Families van Toen" georganiseerd worden. Vandaag stond een viertal families centraal: Jan Verwoerd heeft de stambomen van de families Verwoerd, Pellikaan en Van Vuuren uitgezocht en Rina Kant-Groenenberg die van de familie Kant. Rina gaf daar 's morgens door middel van een fraaie powerpoint-presentatie uitleg over. De meeste 'Kanten' wonen tegenwoordig in Giessen en Rijswijk, maar de oudste komen van oorsprong uit Werkendam.

Uiteraard waren er op de genealogische dag weer diverse stands aanwezig. Natuurlijk die van de stamboomonderzoekers Rina Kant-Groenenberg en Jan Verwoerd en verder die van verzamelaar Piet Vos die zijn grote collectie van oude foto's uit heel het Land van Heusden en Altena toonde. Naast onze eigen historische vereniging was ook de Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam aanwezig. De laatste werd vertegenwoordigd door de heer Arie Koorevaar. Voor meer informatie over de families Van Vught en Kant konden de bezoekers terecht bij de heer Dick van Vught. Tot slot was van de Nederlandse Genealogische Vereniging de heer Joop Kuijntjes aanwezig met al zijn gegevens over stambomen waarin maar liefst 4.496.403 personen voorkomen. Al met al een bijzonder geslaagde dag. N.B. Voor een fotoimpressie van deze dag verwijzen we naar één van onze fotoboeken.

28 maart 2012

Tweede druk Effe naar Straot

Een historisch hoogtepunt, zo zou je het kunnen noemen! Maandag 5 maart 2012 verscheen de tweede druk van het boek Effe naar Straot. De eerste druk in december 2011 - oplage 1.000 exemplaren - was binnen een maand uitverkocht. Na de vele teleurgestelde reacties heeft het bestuur besloten om een herdruk uit te brengen. Ten opzichte van de eerste uitgave zijn enkele kleine correcties aangebracht (onjuiste schrijfwijze van familienamen en foutieve data). Natuurlijk blijft de prijs ongewijzigd (€ 24,95) en is ook de tweede druk verkrijgbaar bij de Historische Vereniging, bij De Angelot en bij kapsalon Piet Vos.

28 maart 2012

Expositie Effe naar Straot

In verband met het 20-jarig bestaan van de Historische Vereniging Werkendam en De Werken c.a. is in december 2011 het jubileumboek 'Effe naar straot' uitgegeven. Het boek is fraai opgemaakt door Theo Vos, gedrukt bij Drukkerij Damen en voorzien van meer dan 500 foto's en afbeeldingen. Allemaal verdwenen winkels die tussen 1900 en 2000 ooit bestonden. Het boek is heel enthousiast ontvangen en binnen een maand tijd was de gehele oplage van 1000 exemplaren verkocht. Op 5 maart 2012 is een tweede druk uitgebracht.

Gezien dit succes is het idee ontstaan om over enkele maanden een expositie over deze winkels te organiseren in het Andries Visserhuis. Naast foto's zijn er nog tal van voorwerpen in omloop die afkomstig zijn uit het winkilverleden van Werkendam. Bijvoorbeeld een weegschaal, gereedschappen, kassa, facturenboekjes en oude rekeningen. Maar ook aan reclamemateriaal van oude winkels op speldjes, stickers, sleutelhangers, aanstekers, plastic tassen, asbakken, luciferdoosjes, balpennen enzovoort.

De vraag is: Wie heeft voorwerpen van oude winkels en wil die in bruikleen tijdelijk afstaan voor deze expositie? Heeft u iets, geef uw naam en adres alstublieft effe door aan de Historische Vereniging. Dat kan aan een van de bestuursleden of stuur een mail naar *bestuur [at] historiewerkendam.nl*. Contactpersoon namens het bestuur is Bas voor den Dag; zijn telefoonnummer is 0183-504439. Of kom naar het Andries Visserhuis - elke zaterdagochtend geopend van 10.00 tot 12.00 uur - aan de Slikstraat 15. Een bakske koffie met een koekske staat voor u klaar.

Op de foto een voorbeeld uit een boekje met waardecheques dat ongeveer 30 jaar geleden is verschenen. De fotozaak van Sjaak de Bok bestaat inmiddels niet meer, maar de cheque blijft, zoals vermeld, altijd geldig.....

28 april 2012

Afscheid Veerdienst III

Zaterdag 31 maart 2012 is een gedenkwaardige dag. Werkendam neemt afscheid van 'zijn' veerpontje Veerdienst III dat maar liefst 76 jaar heen en weer voer. Al in de veertiende eeuw is er sprake van een veerdienst tussen Werkendam en Hardinxveld! Vele inwoners van beide dorpen maakten gebruik om vlug over te varen. Meestal voor het verdienen van het 'dagelijks brood' maar ook om te winkelen of een snellere verbinding met het openbaar vervoer te kiezen. De toeristen ontdekten steeds vaker de charme van dit oude pontje. Sint Nicolaas kwam altijd met dit pontje naar Werkendam. Met ingang van maandag 2 april is Veerdienst III geschiedenis en luidt de naam van de nieuwe veerpont Gorinchem XI. Deze laatste gaat de veerverbinding tussen Gorinchem, Sleenwijk, Hardinxveld en Werkendam onderhouden en voortaan ook op zondag varen. Veerdienst III wordt niet verkocht of gesloopt maar blijft gemeentelijk bezit. Gelukkig is de geschiedenis van de Veerdienst Werkendam-Hardinxveld door Theo Vos vastgelegd in een fraai boekje 'Venten en vrijen aan de Overkant' en nog steeds te koop in de boekhandel. (Klick op de foto voor een vergroting).

28 april 2012

Andries Visserhuis tijdelijk gesloten

Met ingang van 11 april 2012 is het Andries Visserhuis tijdelijk gesloten. In verband met de restauratie is het niet mogelijk het verenigingshuis te gebruiken. Naar verwachting zal dit tenminste vier weken duren maar dan moet wel alles volgens plan verlopen. Deze website zal u op de hoogte houden wanneer het Andries Visserhuis weer gebruikt kan worden voor de inloopochtenden op zaterdag en andere activiteiten.

28 mei 2012

Verslag lezing over wilgenhout door Arie van Dijk

Op donderdag 24 mei 2012 was de heer Arie van Dijk uit Papendrecht te gast in Werkendam. Op verzoek van onze vereniging verzorgt hij een lezing over de teelt en verwerking van wilgenhout. De wilg is een prachtige boomsoort die vroeger voor vele doeleinden is gebruikt. Tegenwoordig genieten we in het voorjaar van de mooie bloesem, beter bekend als katjes. Met wilgenhout kun je alle kanten op: manden, hoepels, stoelenhout, stelen, bonestaken, palen, zinkstukken, industrie, boerengeriefhout enz. De wilg heeft een aantal eigenschappen waardoor deze boomsoort zo populair is geworden: buigzaam, taai, schilbaar en splijtbaar. Rond het jaar 1900 telt Nederland zo'n 14.000 hectare griend, in te delen naar snij- en hakgrienden. Een kaartje geeft duidelijk de teeltgebieden in de provincies weer.

De snijgrienden leveren wilgenteen op dat de weg vond naar de mandenmakerij. Aan de hand van prachtige oude foto's toont Arie van Dijk allerlei soorten manden: biggenmanden, bussels voor de fruitoogst, korven voor spiering en prik en bijvoorbeeld siroopflessen in manden voor Jamin. In Vlijmen en omgeving werkte in 1939 zo'n 800 man in de mandenmakerij met een productie van 1,6 miljoen manden. In het Friese Noordwolde ontstond een huisindustrie met vooral het maken van meubels maar ook strandstoelen. Noordwolde kent een vlechtmuseum en dat is een aanrader om te bezoeken.

De hakgrienden worden eenmaal in de drie of vier jaar gehakt. De rijshaak is een bekend voorwerp geworden in onze contreien. Het gehakte hout wordt keurig gesorteerd en opgebost. Het beste hout wordt gebruikt voor de hoepelmakerij. Denk hierbij aan haring- en botervaatjes, zeeptonnetjes, bier- en jeneverfusten, cementvaten en vaten voor de suikerfabrieken. Maar naast hoepels werd de oogst van de hakgrienden ook gebruikt voor zinkstukken. De aannemers Bos, Kalis en Volker zijn hierdoor groot geworden.

Arie van Dijk sluit af met het tegenwoordige onderhoud van de grienden. We kunnen beter spreken van knotgrienden en dat is een groot verschil met het verleden. Deze grienden verhogen wel de natuurwaarde omdat het één van de rijkste biotopen is geworden en eenjarige plantensoorten hierdoor tot hun recht komen. Daarnaast vinden zoogdieren een schuilplaats in de knotgrienden die nu omgevormd zijn tot een gemengd loofhoutbos.

Voorzitter Chris Baggerman bedankt Arie van Dijk voor de boeiende lezing waarna een luid applaus volgt van de 22 aanwezigen. Het warme weer heeft de opkomst duidelijk beïnvloed maar de thuisblijvers hebben veel gemist.

28 juni 2012

Avondwandeling door Almkerk

Op woensdagavond 6 juni 2012 organiseert onze vereniging een wandeling door Almkerk. In 1277 wordt de naam Almekercke voor het eerst aangetroffen in oude documenten. Het kasteel Altena - zetel van de Heren van het Land van Altena - werd al in 1230 gebouwd. In de zestiende eeuw is er slechts een verwoest kasteel over en tegenwoordig rest nog een verhoging in het landschap.

Onze gids Johan Koekkoek neemt ons mee op reis door Almkerk en vertelt ook de historie van het dorp. Zijn broer Job heeft er al eerder een fraai boekje 'Gaandeweg Almkerk' over geschreven. De wandeling duurt ongeveer anderhalf uur en na afloop is er koffie mét appelgebak in een historisch pand dat bekend is onder de naam 'Het Wapen van Emmickhoven'.

Wilt u ook meewandelen? U kunt zich tot uiterlijk 1 juni a.s. opgeven bij Hannie Visser per mail (hanviskie@gmail.com) of telefonisch (06 - 54733819). Leden betalen vijf euro en niet-leden zeven euro. Om 18.30 uur verzamelen we bij de Bibliotheek te Werkendam, zodat we het vervoer kunnen combineren. De wandeling start om 19.00 uur bij de Soos in Almkerk.

28 juni 2012

Verslag lezing over wilgenhout door Arie van Dijk

Op donderdag 24 mei 2012 was de heer Arie van Dijk uit Papendrecht te gast in Werkendam. Op verzoek van onze vereniging verzorgt hij een lezing over de teelt en verwerking van wilgenhout. De wilg is een prachtige boomsoort die vroeger voor vele doeleinden is gebruikt. Tegenwoordig genieten we in het voorjaar van de mooie bloesem, beter bekend als katjes. Met wilgenhout kun je alle kanten op: manden, hoepels, stoelenhout, stelen, bonestaken, palen, zinkstukken, industrie, boerengeriefhout enz. De wilg heeft een aantal eigenschappen waardoor deze boomsoort zo populair is geworden: buigzaam, taai, schilbaar en splijtbaar. Rond het jaar 1900 telt Nederland zo'n 14.000 hectare griend, in te delen naar snij- en hakgrienden. Een kaartje geeft duidelijk de teeltgebieden in de provincies weer.

De snijgrienden leveren wilgenteen op dat de weg vond naar de mandenmakerij. Aan de hand van prachtige oude foto's toont Arie van Dijk allerlei soorten manden: biggenmanden, bussels voor de fruitoogst, korven voor spiering en prik en bijvoorbeeld siroopflessen in manden voor Jamin. In Vlijmen en omgeving werkte in 1939 zo'n 800 man in de mandenmakerij met een productie van 1,6 miljoen manden. In het Friese Noordwolde ontstond een huisindustrie met vooral het maken van meubels maar ook strandstoelen. Noordwolde kent een vlechtmuseum en dat is een aanrader om te bezoeken.

De hakgrienden worden eenmaal in de drie of vier jaar gehakt. De rijshaak is een bekend voorwerp geworden in onze contreien. Het gehakte hout wordt keurig gesorteerd en opgebost. Het beste hout wordt gebruikt voor de hoepelmakerij. Denk hierbij aan haring- en botervaatjes, zeeptonnetjes, bier- en jeneverfusten, cementvaten en vaten voor de suikerfabrieken. Maar naast hoepels werd de oogst van de hakgrienden ook gebruikt voor zinkstukken. De aannemers Bos, Kalis en Volker zijn hierdoor groot geworden.

Arie van Dijk sluit af met het tegenwoordige onderhoud van de grienden. We kunnen beter spreken van knotgrienden en dat is een groot verschil met het verleden. Deze grienden verhogen wel de natuurwaarde omdat het één van de rijkste biotopen is geworden en eenjarige plantensoorten hierdoor tot hun recht komen. Daarnaast vinden zoogdieren een schuilplaats in de knotgrienden die nu omgevormd zijn tot een gemengd loofhoutbos.

Voorzitter Chris Baggerman bedankt Arie van Dijk voor de boeiende lezing waarna een luid applaus volgt van de 22 aanwezigen. Het warme weer heeft de opkomst duidelijk beïnvloed maar de thuisblijvers hebben veel gemist.

28 juni 2012

Zaterdag 16 juni: Andries Visserhuis weer open

Na een ingrijpende restauratie, gaat op zaterdag 16 juni 2012 het Andries Visserhuis weer open. In eerste instantie werd gedacht dat een maand voldoende zou zijn om alle werkzaamheden uit te voeren. Een 'APK met een kleine beurt' bleek niet voldoende en uiteindelijk werd het dus een 'hele grote beurt'. Aansluitend op de restauratie heeft schilder Lodewijk van Oord ons verenigingshuis onder handen genomen. Het gemeentelijk monument ziet er na de schilderbeurt binnen weer uit als een juweeltje. Op een later moment zal het Andries Visserhuis ook buitenom geverfd worden.

Als u de metamorfose met eigen ogen wilt aanschouwen, dan bent u hartelijk welkom op de zaterdagochtenden tussen 10.00 en 12.00 uur, te beginnen op zaterdag 16 juni a.s.

28 juni 2012

Gaandeweg Almkerk (verslag wandeling)

een gedachtenplaatje uitgereikt met daarop de belangrijkste gebouwen van het dorp. Rond het jaar 1200 ontstaat het dorp langs een stroomrug aan de Alm. De rivier voert mooi slib aan en zeker 1000 hectare kan bebouwd worden. Soms gooien de Giessensen en de Veensen 'roet' in het Almkerkse eten door veel te veel water de Alm in te malen waardoor de stroomrugbewoners overlast krijgen. De Zuidhollandse Waard was in het verleden de graanschuur van Holland.

De Alm vormt de natuurlijke scheiding tussen de gemeenten Almkerk (met Uitwijk) en Waardhuizen (inclusief Emmikhoven). We wandelen langs de plaats waar eens het oude overwelfde Verlaat stond en slaan de Voorstraat vroeger Voorsteeg in. Bepaalde Almkerkse families (De Jong, Snoek en Verschoor) zitten flink in de slappe was en lieten hier prachtige panden bouwen. Gids Johan weet hierover boeiend te vertellen en de vijftien volgers luisteren met open mond. Natuurlijk slaan we het pand Qua Ter Nes niet over. Op de Brugdam horen we het trieste verhaal over Zeger Middelkoop en zijn verdronken dochter Antonia. Huize Antonia is hiernaar genoemd.

We eindigen de wandeling bij het Wapen van Emmikhoven waar de koffie met appelgebak voor ons klaar staat. Een geheel verzorgd avondje uit voor vijf euro, waar vind je dat nog tegenwoordig? Voorzitter Chris Baggerman bedankt Johan Koekkoek voor deze fraaie wandeling. Na afloop nemen we het Almpad terug naar de auto. De leerzame wandeling is op dat moment al geschiedenis geworden. Zie ook het betreffende fotoboek.

28 juli 2012

Ansichtkaart als herinnering aan Veerdienst III

Op 31 maart 2012 voer het veerpontje Werkendam-Hardinxveld (Veedienst III) voor de laatste keer na 76 jaar heen en weer. Als herinnering heeft Thera van den Heuvel een ansichtkaart ontworpen met daarop 'de oude dame' en een nostalgisch gedicht. De ansichtkaart is elke zaterdagochtend te koop in het Andries Visserhuis van de Historische Vereniging, Slikstraat 15 en kost één euro per stuk. Woont u op grote afstand van Werkendam, dan kunt u deze ook bestellen - Zie Publicaties.

28 juli 2012

Uitslag braderiepuzzels van onze vereniging

Op zaterdag 16 juni stond natuurlijk ook de Historische Vereniging Werkendam en De Werken c.a. weer op de braderie te Sleeuwijk. Dit jaar kon een prijsvraag worden ingevuld, waarbij het de bedoeling was om de sport te noemen die beoefend werd op een tiental Sleeuwijkse adressen. De adressen waren: Griendweg 18, 19 en 19 B, nabij Rijksstraatweg 115 (tweemaal), Vlietstraat 11 A (driemaal), Nieuwe Roef en Nanningh Keyserstraat 2. Zo'n 31 bezoekers waagden een poging. De winnaar met slechts één fout is geworden mevrouw De Kuiper, Goudenregenpad te Sleeuwijk. Zij heeft inmiddels een tegoedbon ontvangen.

Traditioneel is de Historische Vereniging ook aanwezig op de braderie in Werkendam, dit jaar op donderdag 21 juni. Hier kon een fotopuzzel worden opgelost met als thema 'Kent u de stegen en stoepen van Werkendam?' Maar liefst 54 braderiebezoekers deden mee en 19 daarvan wisten de goede foto's bij de straatnamen te plaatsen. Na loting zijn de drie gelukkige winnaars van een tegoedbon: Arie Brienen (Rietheuvel), Anja van der Wiel (Sasdijk), beiden te Werkendam en Kees Versluis, Dahliastraat te Nieuwendijk. Daarnaast mocht de vereniging zowel in Sleeuwijk als in Werkendam nieuwe leden verwelkomen en vond het boek 'Effe naor Straot' menig nieuwe eigenaar.

28 juli 2012

Brabants Heem bezoekt Werkendam

Zaterdag 30 juni bezocht het bestuur van Stichting Brabants Heem met hun wederhelften Werkendam. 's Morgens werd als eerste Fort Altena bezocht, waar de oud-voorzitter van onze vereniging, Hannie Visser-Kieboom, een rondleiding verzorgde. In Werkendam werd bij De Kwinter geparkeerd en al wandelend naar het Andries Visserhuis bekeek het gezelschap het dorp, waarbij Hannie tekst en uitleg gaf. In het Andries Visserhuis genoot de 16-koppige groep van een lunch. Ook werd gekeken naar een oude dorpsfilm over Anton Mussert, oprichter en leider van de NSB, die in 1894 in Werkendam geboren werd. Hannie vertelde daarnaast nog wat over de vereniging en Werkendam.

Onze vereniging kreeg van de stichting twee prachtige boeken voor de bibliotheek: 'De Meierij van 's-Hertogenbosch' en het opnieuw in 2012 uitgegeven 'Noordbrabantse Oudheden' van dr. C.R. Hermans. Dit boekwerk, stammend uit 1865, geldt als het eerste overzichtswerk van archeologische resten in Noord-Brabant. Noordbrabants Oudheden

is te beschouwen als het fundament van de Brabantse archeologie, waarin een schat aan gegevens is vastgelegd die anders verloren was gegaan.

Daarna toog de groep naar het Biesbosch Museum voor een rondleiding van Cor van der Maas en een vaartocht met een van de fluisterboten.

De Stichting Brabants Heem is er voor heemkundekringen in de provincie Noord-Brabant en zet zich in voor versterking van de beleving van erfgoed en heemkundebeoefening. Oud-burgemeester van Werkendam Henk Hellegers is voorzitter van de stichting. Het bestuur heeft de goede gewoonte eenmaal per jaar een van de 125 Brabantse heemkundekringen of historische verenigingen te bezoeken. Meer informatie: www.brabantsheem.nl

28 juli 2012

Fietstocht zaterdag 18 augustus

We gaan weer fietsen en blijven dit jaar eens in eigen streek, dus geen gedoe met fietsen op de kar. Een tocht van ongeveer 40 km dwars door het Land van Altena. Natuurlijk stoppen we onderweg voor de koffie met wat lekkers erbij. In Andel bezoeken we een orchideeënkwekerij en uiteraard krijgen we een rondleiding. Vanuit Andel vertrekken we naar Genderen waar een lunch voor ons klaarstaat. Na de lunch volgt een rondleiding door de kaasmakerij en de stallen. Op de terugweg zullen we nog ergens aanleggen voor een sanitaire stop en om nog wat te drinken. We zullen onderweg ook meerdere keren stoppen om zelf meegenomen drinken te gebruiken.

De kosten voor de fietstocht bedragen voor leden € 12,50 en voor niet-leden € 17,50 per persoon. Dit is inclusief eenmaal koffie met iets lekkers erbij, de rondleiding op de orchideeënkwekerij, een lunch en de rondleiding op de kaasboerderij en stallen.

Wij verzamelen op het parkeerterrein bij De Kwinter om 08.45 uur. Om uiterlijk 09.00 uur vertrekken we. Het wordt ongetwijfeld weer een zeer interessante en leerzame fietstocht. Aanmelden - vóór 11 augustus in verband met de organisatie - kunt u bij de volgende personen: Henny de Waal (tel. 503485) of bij Johan Visser (tel. 502825)

28 augustus 2012

Wonen in een monument

In het Andries Visserhuis, het onderkomen van de Historische Vereniging Werkendam en De Werken c.a. wordt zaterdag 8 september om 10.00 uur het boekje 'Wonen in een monument' gepresenteerd. Daarin wordt de historie van het inmiddels 170 jaar oude pand en haar bewoners beschreven. Het eerste exemplaar wordt uitgereikt aan Jeannette van den Heuvel-Ippel die 10 november 1966 in het pand is geboren. Sinds 2009 is het pand, een 19e eeuw vloedhuis, gemeentelijk monument. In Werkendam is het één van de weinige panden dat geheel is opgetrokken uit gele ijsselsteentjes. Het boekje wordt die dag gratis verstrekt aan bezoekers aan het Andries Visserhuis. Tevens worden vanaf 10.30 uur dia's getoond van eendenkooien in de Biesbosch. Het volledige programma van Open Monumentendag is terug te vinden op www.erfgoedaltena.nl

De foto: Neeltje Jacoba Reijers, één van de voormalige bewoners van het Andries Visserhuis.

28 augustus 2012

Jaarlijkse fietstocht van onze vereniging (verslag)

Het is zaterdagmorgen 18 Augustus, op het plein bij de Kwinter verschijnen de eerste deelnemers voor de fietstocht door het Land van Altena. Vanwege de verwachte hitte, veel witte kleding en petjes. Om 9.00 uur wordt het startsein gegeven en vertrekken we richting Sleeuwijk, waar nog een fietser zich bij de groep voegt en daarmee het aantal op 26 brengt. We komen Oudendijk binnen rijden, dat volledig is teruggekeerd naar de 60er jaren. De tijd van flowerpower wordt in verschillende varianten onder de aandacht gebracht. De feestweek brengt, bij de plaatsgenoten, altijd weer een enorme creativiteit aan het licht. In Giessen aangekomen wordt een stop gemaakt bij tuincentrum Kolbach, waar ons koffie met gebak wordt aangeboden. We strijken neer op het terras, genietend van het bijzonder mooie weer en de koffie.

Verkwikt door het bruine vocht stappen we wederom op de pedalen om na 20 minuten in Andel te arriveren. Hier staat een bezoek gepland aan Orcideënkwekerij Butterfly. We worden vriendelijk ontvangen en er wordt meteen gestart met de rondleiding. We krijgen uitleg over het proces, vanaf het begin dat de kweekplanten binnenkomen, die zijn dan al 26 weken. Door te experimenteren en manipuleren is het gelukt een orchidee te kweken met veel meer takken dan de normale drie, er zijn er met 16 takken. In de kassen bevinden zich 1,6 miljoen planten en er zijn 350 soorten. We zien de medewerkers het product bewerken en verwerken en zelfs de planten langs een camera gaan, ter controle! Pas na 1,5 jaar is de plant klaar voor transport. In de kantine wordt ons nog wat te drinken aangeboden en krijgen we een uitleg over het verbruik van energie, in de toekomst zal de overvloedige energie ingezet worden ten bate van het nieuw te bouwen zwembad in Andel. Na dit bijzonder leerzame bezoek aan Butterfly- Orchids fietsen we richting Genderen waar we rond 13.00 uur aankomen bij kaasboerderij "de Lange Hoeve". In een heerlijk koel vertrek worden we verrast op een keurig verzorgde lunch, ons aangeboden door firma van den Berg en Co. De broodjes en de koele melk vinden gretig aftrek zodat we weer verzadigd ons programma kunnen vervolgen. Er volgt een rondleiding door de kaasmakerij en de plaats waar de kazen liggen opgeslagen. Voor 1 kilo kaas is 10 liter melk nodig. Om naar de bron van het product terug te keren worden we meegenomen naar de stallen, die volledig geautomatiseerd zijn. Er lopen 250 melkkoeien, die zowel naar buiten als naar binnen kunnen, al naar behoefte. In de winkel, waar eveneens diverse streekproducten te koop zijn, kan nog inkopen gedaan worden. Helaas laat de buitentemperatuur, van 34 graden, het niet toe om een stukje van de specialiteitskazen: Genderse mix en Bierkaas mee te nemen naar het Werkendamse. We verlaten Genderen en rijden langs akkerlanden waar nog volop geoogst wordt. Na ca 45 minuten bereiken we Almkerk waar we bij Theetuin "le Grand Jardin" getrakteerd worden op een heerlijk koel glas drinken, dat we aangeboden krijgen door Sander Paans. Deze geste wordt bijzonder op prijs gesteld en er klinkt, evenals voor de lunch, een welgemeend applaus. Met het laatste stukje, van Almkerk naar Werkendam, wordt de fietstocht afgesloten waarna ieder weer zijns weegs gaat. Terug kijkend op een zeer

geslaagde tocht in onze eigen omgeving, waar nog zoveel te zien en te beleven is. Een compliment voor de organisatie is zeker op zijn plaats. We zien al weer uit naar het volgende evenement! Zie ook het betreffende fotoboek.

28 augustus 2012

Wilt u een lezing over Werkendam ?

U heeft dat vast wel eens als vereniging of stichting, maar misschien ook wel met uw familie, dat u op zoek bent naar een passende invulling voor een avond of middag. Zouden we een spreker laten komen, of iets creatiefs, een presentatie of een film? Als Historische vereniging bieden we u de mogelijkheid om ons een presentatie te laten verzorgen over de geschiedenis van Werkendam. Zeg maar zoiets als "Werkendam door de eeuwen heen". Wij komen dan naar u toe met een presentie met veel foto's en kaarten van Werkendam, waarin de geschiedenis en ontwikkeling van ons dorp centraal staat. Op een levendige manier worden beeld en woord gecombineerd en ouden tijden gaan herleven. De binnenhaven, oude kerken en huizen, de Hoogstraat en natuurlijk mensen van vroeger komen voorbij. Neem gerust met ons contact op en laat u informeren over de mogelijkheden.

28 augustus 2012

Biesboschdag 2012

Zaterdag 29 september is het weer zo ver! In het centrum van Werkendam - Hoogstraat en Merweplein - organiseert ondernemersvereniging DES (Door Eendracht Sterk) weer de Biesboschdag. Deze dag staat bol van oude ambachten en vele traditionele Biesboschwerken. Van palingroken tot zilversmid en van nettenbreien tot griendwerken. Er zal ook dit jaar van alles te zien zijn. Tevens zal er, na het succes van vorig jaar, wederom het WK (Werkendams kampioenschap) standwerken plaatsvinden. De standwerkers zullen alles uit de kast halen om hun waar 'aan de man te brengen'. Natuurlijk zullen ook de lokale ondernemers hun beste beentje voorzetten met aantrekkelijke aanbiedingen en leuke vernieuwende producten. Ook de Historische Vereniging Werkendam en De Werken c.a. staat met een kraam op de Biesboschdag. U kunt ons vinden op het Merweplein. Het Andries Visserhuis zal daarom zaterdagochtend 29 september gesloten zijn.

28 september 2012

Cultuurdag in het Dokpark

Zaterdag 1 september vond in het Dokpark, in en rondom de vijver, de allereerste Cultuurdag plaats, georganiseerd door muziekvereniging Irene, zalmschouwenvereniging De Ouwe Drijverschuit en Shantykoor de Biesbosch (IOS). Modelbouwclub Replica en de Historische Vereniging Werkendam en De Werken c.a. haakten aan.

Onze vereniging had een kraam ter beschikking gekregen en deze werd gevuld met allerhande boeken, kaarten, edities van Effe Lüstere en dvd's om te verkopen. Twee speciaal voor dit soort evenementen aangeschafte grote 'fotoklappers' waren gevuld met

foto's , die lieten zien hoe het Dokpark en de omgeving er vroeger uitzagen. Hoe vaak we niet hoorden: 'wat is er toch veel moois weg in Werkendam' en 'hadden ze de insteek naar het dorp maar behouden' was niet op twee handen te tellen. Het onderstreept het belang van onze vereniging nog maar eens; inzetten voor behoud waar dat kan en daarnaast het vastleggen van alles wat verdwijnt. Verder was een mooie en leuke publiekstrekker de vergrote plattegrond van Werkendam uit 1967, waar iedereen zijn geboortehuis kon aanprikken met een 'pin' of punaise. Het was best nog even speuren soms! Daarnaast was er voor iedere belangstellende een unieke, gelimiteerde boekenlegger, met aan de ene zijde een afbeelding van het Dok, en aan de andere zijde de vermelding 'Cultuurdag 2012', samen met de verenigingsnaam en website. Naast verkoop mochten we ook weer nieuwe leden verwelkomen.

Met de optredens van Irene en het Shantykoor, de modelboten van Replica in de vijver, de versgebakken vis van de zalmschouwschippers en consumpties tegen redelijke prijs, kan gesproken worden van een leuk en enorm geslaagd evenement, waarbij ook de Historische Vereniging goede belangstelling kreeg.

Genietend bleven vele bezoekers gezellig hangen; de schatting loopt, inclusief alle verenigingsmensen, toch wel richting de 500 aanwezigen. Kortom, zeker voor herhaling vatbaar!

28 september 2012

Boekje Andries Visserhuis gepresenteerd op Monumentendag

In het kader van de Open Monumentendagen in Altena, was er natuurlijk in Werkendam ook van alles te zien. Het thema dit jaar, Groen van Toen, werd op verschillende wijze belicht door onze vereniging en in de Oudheidkamer op Zevenhuizen.

Het Andries Visserhuis aan de Slikstraat 15 is sinds twaalf en een half jaar het onderkomen van de Historische Vereniging; een mooie reden om een boekje te schrijven over het pand en zijn bewoners, en waarom de naam 'Andries Visser' aan het pand gegeven werd. Hannie Visser-Kieboom nam deze taak op zich, publicatie werd mogelijk gemaakt door Erfgoed Altena.

Zaterdagmorgen 8 september werd het eerste exemplaar van 'Het Andries Visserhuis - Wonen in een monument' overhandigd aan Jeannette van den Heuvel-Ippel (45), die als laatste in dit huis geboren werd. Voor de aanwezige families is het een feest van herkenning weer eens in het huis te zijn van laatste bewoonster An Ippel-Rijkers, de oma van Jeannette, en veel leuke herinneringen worden opgehaald. Vooral ook aan oma Ippel zelf; een super-oma, die pannenkoeken bakte, borstplaat maakte en voor iedereen in het dorp erg goed was. Men vindt het leuk dat het huis zo goed is opgeknapt en dat het openbaar is. Voorzitter van onze vereniging, Chris Baggerman, voordat hij het boekje aan Jeannette van den Heuvel overhandigt en dat door iedereen met enthousiasme ontvangen werd: "De beschrijving van het pand stipt aan dat dit pand gebouwd is met gele IJsselsteentjes, bijzonder voor Werkendam. En voor zover we weten is dit het enige huis in het dorp met een vloedkamer. Na laatste huurster An Ippel raakt het pand in verval, de scouting werd erin ondergebracht die veel zaken verwijderd heeft. In 1990 wordt een gedeelte van het pand verkocht aan buurman Groeneveld. De vereniging hoopt dit gedeelte ooit weer terug te kunnen kopen, omdat de

twee unieke delen bij elkaar horen. De stichting Monumentenbehoud kocht het huis en renoveerde het, in 2000 nam de vereniging zijn intrek." Om half 11 startte Bas voor den Dag zijn diapresentatie over de eendenkooi op de Hofmansplaat in de Biesbosch. Aan de hand van mooie beelden: "De kooi op de Hofmansplaat bestaat ongeveer 100 jaar en wordt nog steeds keurig onderhouden. De familie Reuser is al vele jaren betrokken bij deze kooi, die nu eigendom is van Staatsbosbeheer. Leuk is dat bepaalde uitdrukkingen in onze taal verwijzen naar een eendenkooi, zoals 'de pijp uit'. Eind jaren '70/beginjaren '80 is de mini-eendenkooi aangelegd bij het Biesbosch Museum. O.a. de gebroeders Van der Stelt hebben veel werk verricht om het gebied er omheen in te richten als een fraaie griend. Een bezoek aan buitenmuseum De Pannekoek is dan ook zeer de moeite waard." In de Oudheidkamer op Zevenhuizen had bewaarster Grietje Post het thema heel letterlijk genomen en met allerlei oude gebruiksvoorwerpen van groen emaille een leuke expositie gemaakt in het raamkozijn.

28 september 2012

Fotoboek van onze excursie naar Almkerk toegevoegd

Op woensdagavond 6 juni 2012 maakten wij een excursie naar Almkerk, dat deel uit maakt van de gemeente Woudrichem. Daarbij zijn enkele foto's gemaakt die u via onze pagina Fotoboeken kunt bekijken. Veel plezier daarbij.

28 september 2012

Lezing "Van Werkendam naar Kerkendam"

Op dinsdag 9 oktober 2012 organiseert de Historische Vereniging een lezing over de Werkendamse kerkgeschiedenis. Aan de hand van veel beelden neemt Bas voor den Dag u mee langs de vele Werkendamse kerken en vertelt over hun geschiedenis.

Na eeuwen dat Werkendam een kerkdorp was, verandert dit in de 19ste eeuw.

Werkendam wordt Kerkendam. Na Afscheiding en Doleantie komen er in de 20ste en 21ste eeuw nieuwe geloofsgemeenschappen.

De lezing wordt gehouden in het oude Goezate Gebouw, Kerckelant 3 te Werkendam. De lezing begint om 20.00 uur; deuren open om 19.30 uur. Leden betalen drie euro en niet-leden zes euro en dit inclusief een consumptie (koffie, thee of fris).

28 september 2012

Ode aan het Andries Visserhuis

Onze voorzitter, Chris Baggerman, schreef een ode aan het Andries Visserhuis, sinds twaalf en een half jaar het onderkomen van onze vereniging:

Ode aan het Andries Visserhuis

Een huis wordt gebouwd voor vele jaren. Een huis heeft ook een levensloop. Voor een huis moest je vroeger nog sparen, Voor het kwam tot daadwerkelijke koop.

Sommige huizen hebben ook een naam, Een mooie spreuk in het Latijn. En op enkele plaatsen een raam, Want het moet binnen wel licht zijn.

Doe je ogen dicht en denk met me mee, Hoe zag het er vroeger ook alweer uit? Een kolenkachel, fornuis en bedstee, Roeden en gordijntjes voor de ruit.
En dan de bewoners, wie waren dat? Die grote gezinnen en vader van huis. Amper genoeg te eten en zorgen zat, En kindersterfte, o wat een kruis.
Zo was het ook met ons verenigingshuis, Denkend aan vroeger die goeie tijd. De lucht van kolen, de jeuk van de luis, Rondkomen van weinig, altijd een strijd.
Een huis met een vloedkamer dat is uniek, Dat vind je nu nergens anders meer, En de prijs was slechts een enkele piek, Toch voelde je hier echt dame en heer.
Toen was er ook vreugde en blijdschap hier, Vele geboorten zijn er geweest. Maar ook huwelijken en ander plezier, Een jubileum of bevrijdingsfeest.
Als muren konden spreken, Wat zouden we dan veel weten. Over al de dagen, de vele weken, Die we nu bijna zijn vergeten.
Dit alles is nu voor later beschreven, Over ons eigen Andries Visserhuis. Een boekje dat we graag willen geven, Neem het maar mee en lees het thuis.
Chris Baggerman, 8 september 2012

28 september 2012

Biesboschdag 2012 en uitslag fotopuzzel

We hadden een mooi plekje dit jaar tijdens de Biesboschdag op zaterdag 29 september 2012; stichting Zevenhuizen had een kraam voor ons geregeld op het Merweplein, dat door leuke aankleding door de stichting en het Biesbosch Museum altijd erg sfeervol aandoet. De dvd 'Biesbosch aan banden' werd vertoond, er waren nieuwe kaarten met gedicht van Thera van den Heuvel te koop en de bijna laatste versie Wèrrekendams Leesplangeske was tentoongesteld om de reacties van de bezoekers eens te peilen. Deze waren uitermate positief! Als vervolg op de boekenlegger op de Cultuurdag hadden we dit keer een speciale boekenlegger met een afbeelding van de Biesbosch. De fotopuzzel met ambachten uit Werkendam en de Biesbosch bleek nogal lastig, slechts zes mensen leverden een oplossing in. Bij niemand was deze foutloos; Leen Kieboom uit Werkendam werd met twee fouten de beste. Hij heeft inmiddels een tegoedbon ontvangen, te besteden bij de vereniging.

28 oktober 2012

Interessante lezing over Kerkendam (verslag)

Dinsdagavond 9 oktober 2012 hield onze vereniging een lezing over de kerken van Werkendam. Bestuurslid Bas voor den Dag verzorgde deze lezing, die als titel kreeg: 'Van Werkendam naar Kerkendam, van één kerk naar vele kerken'. Natuurlijk is wijd en zijd bekend dat Werkendam zijn bijnaam Kerkendam dankt aan het grote aantal kerken en kerkgenootschappen in het dorp. Maar hoe de historie nu precies in elkaar zit weten velen niet en juist daarom was de lezing interessant. Bas voor den Dag vertelde aan de 45 aandachtige toehoorders met verve allerlei wetenswaardigheden, zoals data van het leggen van de eerste steen, inwijdingen en aantal zitplaatsen van kerkgebouwen. Dit alles gelardeerd met mooie, soms oude of unieke foto's en fraaie anekdotes.

Bas voor den Dag begon met zijn lezing in de 18e eeuw, in 1757, als er 1200 mensen in Werkendam wonen en 99% van het hervormd is. Andries Visser, Werkendams eerste geschiedschrijver, vertelt in zijn boek hoe de mensen opgedoft 's zondags ter kerke gaan. Dit is na de Reformatie, die begon in 1517 en vrijwel het hele Land van Heusden en Altena tussen 1575 en 1631 van het Rooms-Katholicisme overstapt naar het protestantisme. In Werkendam gebeurt dit in 1590. De eerste predikant is Gilles (Aegidius) van Couwenberg.

De Hervormde kerk aan het Laantje en de Gereformeerde kerk aan de Binnenhaven worden door de Duitsers opgeblazen op zondag 22 april 1945. Net als de korenmolens 'Ken u zelve' zijn zij beeldbepalend en dus ter oriëntatie voor de geallieerden te gebruiken. De nieuwe Hervormde kerk wordt in 1952 ingewijd. Ook wordt door de mensen in de Biesbosch gekerkt in de Hervormde Biesboschkapel, vanaf 1950/1951. Sinds 2004 is de Biesboschkapel buiten gebruik en kerkt men in de Biesboschkerk aan de Richter. De nieuwe Gereformeerde kerk, die naar het idee van meester Hak als eerste kerk een naam krijgt, namelijk 'Maranatha', wordt in 1956 ingewijd. Deze twee geloofsgemeenschappen vormen de grootste groep in het dorp.

Achtereenvolgens geeft Voor den Dag dan tekst en uitleg over de Doleantiekerk (in gebruik 1891-1989), een deel daarvan vormt nu de Gereformeerde Gemeenten (aangesloten in 1920) en gaat ter kerke in de Bethelkerk, de Christelijke Gereformeerden (1912) kerken in de Rehobothkerk, de Oud-Gereformeerde gemeente in Nederland aan de Van Tienhoven van den Boogaardstraat (1951), de Vrije Hervormde gemeente (1956) aan de Sigmondstraat, sinds 2010 in dit kerkgebouw in gebruik door de Hersteld Hervormde kerk, en de Vrije Gereformeerde Gemeente in Nederland aan de Bruigomstraat (2005). De Evangelische gemeente De Graankorrel (ontstaan in 2009) kerkt in het oude Goezate vanaf 2011 en daarvoor op De Friendship. In de loop der jaren zijn in Werkendam ook een Rooms-Katholieke kerk en een synagoge te vinden geweest, en een Pinkstergemeente.

Voor den Dag: "Zo zijn we kerk aan het water, waar heel wat te beleven is. Soms splitst het als de rivier, soms gaat het samen. Ik hoop dat alle kerken vasthouden aan het Fundament, Jezus Christus, want Hij is de enige blijvende."

28 oktober 2012

Fotoboek van onze fietstocht 2012 toegevoegd

Op zaterdag 18 augustus maakten we een fietstocht door het Land van Altena, zie onderstaand het verslag daarvan. De daarbij gemaakte foto's kunt u bekijken in het betreffende fotoboek op de pagina Fotoboeken. Veel plezier daarbij.

28 oktober 2012

Werkendam Zingt

Zaterdag 10 november 2012 organiseert onze vereniging een muzikale dag in partycentrum De Kwinter!

Op deze dag wordt de historie van de deelnemende zangverenigingen én van andere Werkendamse zangverenigingen zichtbaar gemaakt door middel van foto's, kleding,

vaandels, oude notulenboeken etc. Gedurende de dag treden de deelnemende zangverenigingen ieder afzonderlijk op! De deelnemende zangverenigingen bestaan langer dan 50 jaar!

De zangverenigingen die hun medewerking verlenen zijn: Christelijk Gemengde Zangvereniging 'Soli Deo Gloria' uit Werkendam, Dames en Mannenkoor 'De Verenigde Zangers' uit Werkendam, Christelijk Gemengd Koor 'Con Amore' uit Sleenwijk Ook Jaco van de Werken (piano) en Jonate Droogers (dwarsfluit) verlenen hun muzikale medewerking aan 'Werkendam Zingt'.

Aanvang:10.00 uur, Pauze:12.00 uur - 13.00 uur, Einde:16.00 uur, Plaats: Partycentrum 'De Kwinter' Hoofthlanden 1 in Werkendam. Entree : gratis. N.B. Click op bovenstaande historische foto voor een vergroting van de Christelijk Gemengde Zangvereniging 'Soli Deo Gloria' !!

28 november 2012

Lezing "Achter de biezen ..." door Paul de Schipper

Onze vereniging nodigt u hierbij uit voor de lezing "Achter de biezen" door Paul de Schipper op donderdag 22 november 2012 in De Kwinter, Hoofthlanden 1 te Werkendam. Aanvang 20.00 uur (zaal open om 19.30 uur).

Paul de Schipper vertelt aan de hand van prachtige beelden in het kort zijn visie op 1000 jaar Biesbosch. Zijn belangstelling voor de Biesbosch is ontstaan doordat het één van de drie grote natte natuurgebieden in de delta is, naast de Oosterschelde en het verdronken Land van Saefthinghe. Ook ligt daar een relatie met de grotendeels nog onontdekte verdronken wereld van de Biesbosch die hem intrigeert. Tevens in historisch opzicht, omdat er 'achter de biezen' nog zoveel historie verborgen ligt.

Paul is in 1952 geboren, aan de boorden van het Lago de Maracaibo in Venezuela in Zuid-Amerika. Hij groeide op in het Zeeuwse vissersdorp Yerseke. Als schrijvend journalist is De Schipper in dienst van dagblad BN DeStem in Breda (sinds 1974). Hij werkte als regio-journalist in Zeeland en werkt en woont nu al weer jaren in West-Brabant.

Paul de Schipper is auteur van ondermeer Orisant (2000), De Slag om de Oosterschelde (2008), De Sterke van Saefthinghe (2010) en De Biesbosch, gisteren, vandaag en morgen (2010).

Voor het bijwonen van deze lezing betalen leden € 3,00 en niet-leden € 6,00 inclusief, éénmaal koffie, thee of fris.

Graag tot ziens op donderdag 22 november a.s.!

28 november 2012

Achter de Biezen (verslag lezing Paul de Schipper)

Op donderdag 22 november 2012 is journalist, fotograaf en historicus Paul de Schipper te gast in De Kwinter te Werkendam. Op verzoek van de Historische Vereniging verzorgt hij een lezing over de Biesbosch onder de titel "Achter de Biezen". Voorzitter Chris Baggerman opent met een lied van Jantje Koopmans waarna Paul de Schipper het woord krijgt. Geboren in Venezuela en opgegroeid in Yerseke gaat hij werken bij Dagblad BN De Stem in Breda. Yerseke is een dorp van hardwerkende maar ook wat

eigenzinnige mensen waar óók een straat heet naar Van Tienhoven. Dus er bestaan overeenkomsten tussen Yerseke en Werkendam.

De Schipper vertelt over het plan Tureluur in Zeeland waar cultuurgrond geofferd werd voor de vogels. Hij kreeg het aan de stok met Rijkswaterstaat want hij schreef over de mensen die verdreven werden in plaats van over de vogels. Zijn eerste reportages over de Biesbosch dateren van rond 1980. Zo komt hij dichterbij het onderwerp van deze avond: 1000 jaar Biesbosch. Het verhaal van de modderman met speer geeft een fraai beeld van een ver verleden. Bij Hardinxveld-Giessendam wordt bij de aanleg van de Betuwelijn een oude boomstam gevonden van zo'n 2500 jaar oud die gebruikt werd als kano. De Hollandse Grote Waard komt in zicht: 45.000 hectare groot met de oudste steden van Holland te weten Geertruidenberg (volgend jaar 800 jaar) en Dordrecht. Hier gaat het graan naar toe. Maar de tolheffing op de rivieren levert gevechten op. Een prachtige oude kaart van Pieter Sluyter is door Louis de Bot van de archiefkring Hank (ook aanwezig deze avond) gebruikt in combinatie met google earth. Diverse verdronken dorpen in ons gebied konden zo al gelocaliseerd worden.

Na de pauze zien we een prachtige oude plaat van het Bergse Veld. Prins Willem van Oranje inspecteert zijn vogelarijen (eendenkooien). Voorzichtig aan slibt het Bergse Veld dicht en ontstaat er groei van biezen en riet. In 1678 vinden de Sliedrechtse zinkstuk uit. Pas in 1965 raakt het natuurlijke zinkstuk in onbruik. Kunststoffen nemen de plaats in. In 1861 wordt de Nieuwe Merwede gegraven. Later ontstaan er grote plannen om de Biesbosch in te polderen maar uiteindelijk worden de plannen verworpen. Bij de hoge waterstand in 1962 breekt de dijk door van polder De Dood en deze stroomt vol. Ir. Thijssen besluit om het gat niet meer te dichten maar de natuur de ruimte te geven. Hiervoor kreeg je vroeger de galg en nu ben je een held van natuurontwikkeling. In 1970 sneuvelt het tij. Vergelijkbaar met een oud gezegde: als er een oude man sterft, brandt er een bibliotheek af.

De Vereniging Behoud Biesbosch wordt opgericht en er ontstaat een Recreatieschap. Dit schap kent een trieste historie als de uit functie gezette directeur in Made in 1982 gedeputeerde Einmahl doodschiet. De bemoeizucht van de mens met de Biesbosch neemt alleen maar toe. De bijna rampen in 1993 en 1995 brengen nieuwe plannen tot ontwikkeling. Het tuintje dat Biesbosch heet is al heel vaak omgespit en het plan Ruimte voor de Rivier zal zeker niet de laatste zijn. Op de tekentafel verdwijnen de huidige bewoners en komen de groene jongens in beeld. De natuurbescherming schiet een beetje door. "Moet ik van die beschermde vos gaan houden, die mijn kippen doodbijt?", vraagt Paul zich af. De Biesbosch wordt op de kaart gezet als handelsmerk voor recreatie. We krijgen een kunstmatige Biesbosch en een planmatige vergroening. Een soort mensenspeeltuin. Met een uitspraak van George Orwell besluit Paul de Schipper zijn lezing: wie het verleden beheerst, beheerst de toekomst: wie het heden beheerst, beheerst het verleden.

Voorzitter Chris Baggerman bedankt namens de ongeveer 50 aanwezigen Paul de Schipper voor de mooie lezing waarna een luid applaus volgt.

28 december 2012

C.P. van den Hoekpad

Als eerbetoon aan de linecrossers heeft het fietspad dat loopt vanaf de jachthaven in Werkendam, langs het Steurgat tot aan Hank een naam gekregen. Het fietspad staat nu bekend als C.P. van den Hoekpad. De 91 jarige Piet van den Hoek, linecrosser en Ridder Militaire Willems-Orde 4e klasse, heeft zijn eigen straatnaambord op 5 december 2012 onthuld. Deze bekende Werkendammer is ook al vele jaren lid van onze Historische Vereniging. Eerdere bekende verzetsstrijders waarnaar al eerder in Werkendam en Sleeuwijk een straatnaam werd genoemd zijn: Arie van Drielstraat, K.van de Sandestraat/plein en Van Randwijklaan.